

KARTA CHARAKTERYSTYKI

zaprawa posadzkowa KR 21

Data opracowania: 10.04.2005r.

Data aktualizacji: 10.01.2012r.

1. IDENTYFIKACJA PREPARATU CHEMICZNEGO / IDENTYFIKACJA PRODUCENTA

1.1. Identyfikacja preparatu - nazwa handlowa:

Zaprawa klejowa do styropianu KR 21

1.2. Zastosowanie: Zaprawa klejowa KR21 jest specjalną suchą mieszanką składników mineralnych i dodatków uszlachetniających /plastyfikujących i napowietrzających/. Zaprawa jest stosowana do systemu dociepleń budynków metodą lekką. Służy do przyklejania styropianu. Może też służyć do mocowania okładzin ściennych i podłogowych z płytek ceramicznych na zewnątrz i wewnątrz budynków.

1.3. Identyfikacja przedsiębiorstwa:

PRZEDSIĘBIORSTWO PRODUKCJI KRUSZYWA I USŁUG GEOLOGICZNYCH

KRUSZGEO S A

35-959 Rzeszów, ul. M. Reja 16

tel. (017) 853-60-51 fax (017) 863-62-78 e-mail: kruszgeo@kruszgeo.com.pl

Zakład produkcyjny:

**ZAKŁAD PRODUKCJI MATERIAŁÓW SYPKICH
39-442 CHMIELÓW**

tel. (015) 846 13 96

Telefony alarmowe:

Krajowe Centrum Informacji Toksykologicznej **+48 42/631-47-25** czynny 24h

Straż pożarna **998**

Pogotowie ratunkowe **999**

Ogólnopolski telefon alarmowy **112**

2. IDENTYFIKACJA ZAGROŻEŃ

Klasyfikacja: (patrz pkt. 15 i 16)

Oznaczenia:

Xi	- preparat drażniący
R 37/38/	- działa drażniąco na, drogi oddechowe i skórę
R 41	- ryzyko poważnego uszkodzenia oczu
R 43	- może powodować uczulenie w kontakcie ze skórą

Skutki i objawy szkodliwego działania:

- na zdrowie człowieka:**
 - drogi oddechowe - częste wdychanie dużych ilości pyłu preparatu zawierającego cement przez dłuższy czas może powodować ryzyko rozwoju chorób
 - oczy - kontakt preparatu (suchego lub mokrego) z oczami może powodować poważne i nieodwracalne obrażenia
 - skóra - przedłużony kontakt preparatu ze skórą może oddziaływać drażniąco na wilgotną skórę, kontakt z mokrym cementem może spowodować zapalenie skóry
- środowisko:** właściwe użytkowanie produktu nie stwarza zagrożenia dla środowiska
- inne zagrożenia:** ze względu na swoją postać – pył, preparat może mechanicznie podrażniać oczy i układ oddechowy

3. SKŁAD I INFORMACJA O SKŁADNIKACH

Skład:

Mieszanka cementu hutniczego, piasku kwarcowego, mączki wapiennej celulozy i metylocelulozy

3.1. Składniki mieszanki potencjalnie niebezpieczne*:

Nazwa	Nr CAS	Nr WE	Klasyfikacja	Oznaczenia (patrz pkt.16)	Zawartość [%]
Cement portlandzki o obniżonej zawartości chromu	65997-15-1	266-043-4	Xi	37/38, R41, R43	20 - 30%

Składniki cementu:

- klinkier cementowy jest wyłączony z obowiązku rejestracji na mocy art. 2, ust. 7 lit. b oraz załącznik V, pkt 10 rozp. REACH.
- kamień wapienny jest wyłączony z obowiązku rejestracji na mocy art. 2 ust. 7 lit. a oraz załącznik IV rozp. REACH.

3.2. Pozostałe składniki produktu nie klasyfikowane jako niebezpieczne:

piasek kwarcowy (CAS 14808-60-7; WE 238-878-4)	- zawartość	ok. 60 - 70 %
mączka wapienna (CAS 1317-65-3; WE 215-279-6)	- zawartość	do 10%
celuloza, metyloceluloza	- zawartość	do 5%

* Klasyfikacja na podstawie danych dostarczonych przez producentów poszczególnych komponentów

4. PIERWSZA POMOC

- Wskazówki ogólne: Dla udzielających pierwszej pomocy nie są wymagane środki ochrony osobistej. Należy unikać kontaktu z mokrymi mieszankami zawierającymi cement.
- Po wdychaniu: Wyprowadzić osobę na świeże powietrze. Gardło oraz kanały nosowe oczyścić z pyłu. Kontakt z lekarzem powinien nastąpić przy stałym podrażnieniu lub późniejszych objawach dyskomfortu (kaszel i inne)
- Kontakt ze skórą: Zdjąć zanieczyszczoną odzież i spłukać skórę dokładnie wodą. W przypadku podrażnień lub oparzeń skontaktować się z lekarzem.
- Kontakt z oczami: Nie trzeć oczu, wyjąć soczewki kontaktowe jeżeli są używane. Natychmiast płukać dużą ilością czystej wody, podczas płukania trzymać oczy szeroko otwarte. Jeżeli to możliwe używać wody izotonicznej (0,9 % NaCl). W przypadku poważnego podrażnienia skontaktować się z lekarzem okulistą.
- Po połknięciu: Nie wywoływać wymiotów, jeśli osoba jest przytomna wypłukać usta wodą oraz podawać dużą ilość wody do picia. Niezwłocznie skonsultować się z lekarzem.

5. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU POŻARU

Sam produkt jest niepalny i niewybuchowy oraz nie wywołuje ani nie podtrzymuje spalania innych materiałów. Nie istnieje żadne szczególne zagrożenie związane z właściwościami samego preparatu, produktów spalania lub powstających gazów. Pożar w otoczeniu gasić środkami odpowiednimi dla przyczyny pożaru.

6. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU NIEZAMIERZONEGO UWOLNIENIA DO ŚRODOWISKA

- Indywidualne środki ostrożności: Unikać wdychania pyłu, kontaktu ze skórą i oczami. Środki ochrony osobistej jak w pkt 8.
- Środki ochrony środowiska: Zabezpieczyć przed dostaniem się produktu do ścieków, kanalizacji i cieków wodnych.
- Metody czyszczenia: Jeżeli istnieje możliwość odkurzać powierzchnie, w przeciwnym wypadku zamieść nie wzbijając pyłów duże ilości odpadów usuwać zgodnie z obowiązującymi przepisami. Stwardniały produkt można traktować jak gruz budowlany.

7. POSTĘPOWANIE Z PREPARATEM I JEGO MAGAZYNOWANIE

7.1. Postępowanie z preparatem

Podczas produkcji,
transportu i aplikacji:

Unikać rozsiewania pyłu, zastosować wentylację grawitacyjną lub odpylanie mechaniczne /wyciągi/, w miarę możliwości dokonać hermetyzacji procesu technologicznego.

Zapobieganie zatruciom:

Podczas wszelkich czynności z wyrobem nie jeść, nie pić, nie zażywać leków. Unikać bezpośrednich kontaktów z produktem, unikać oddychania pyłami, przestrzegać zasad higieny osobistej, stosować sprzęt i odzież ochrony osobistej.

7.2. Magazynowanie

Przechowywać w zamkniętych oryginalnych opakowaniach w suchych pomieszczeniach, najlepiej na paletach. Chronić przed wilgocią. Opakowaniami indywidualnymi są wielowarstwowe worki papierowe. Okres przechowywania nie powinien przekraczać 6 m-cy od daty produkcji. Przechowywać poza zasięgiem dzieci.

8. KONTROLA NARAŻENIA I ŚRODKI OCHRONY INDYWIDUALNEJ

8.1. Wartości graniczne narażenia

pyły cementu portlandzkiego

pył całkowity
pył respirabilny

NDS - 6 mg/m³
NDS - 2 mg/m³

8.2. Kontrola narażenia:

8.2.1 Kontrola narażenia w miejscu pracy

Podczas pracy unikać świeżej zaprawy, nie jeść, nie pić i nie palić podczas pracy. Unikać kontaktu materiału ze skórą i ustami.

Osobiste wyposażenie ochronne:

Ochrona dróg oddechowych

maska przeciwpyłowa biała – P2

Ochrona rąk

rękawice ochronne PCV lub gumowe

Ochrona oczu

okulary ochronne szczelne / gogle/

Środki higieniczne

zanieczyszczone ubranie zdjąć i umyć dokładnie skórę wodą z mydłem po zakończeniu pracy

Zapobieganie zagrożeniom

Tam, gdzie występuje możliwość pojawienia się niebezpiecznych stężeń pyłów, wprowadzić zraszanie wodą.

Dopuszczalna norma stężenia pyłu całkowitego zawierającego wolną krystaliczną krzemionkę w środowisku pracy;

NDS – 4 mg/m³

Metody oceny narażenia
w środowisku pracy

PN-92/Z-04018/04 – Procentowa zawartość krzemionki w pyłach

PN-89/Z-04008/07 – Ochrona czystości powietrza. Pobieranie próbek.

Postanowienia ogólne. Zasady pobierania próbek w środowisku pracy.

8.2.2 Kontrola narażenia środowiska

Zgodnie z dostępną technologią. Właściwe użytkowanie produktu nie stwarza zagrożenia dla środowiska.

9. WŁAŚCIWOŚCI FIZYCZNE I CHEMICZNE

9.1. Informacje ogólne

Sucha zaprawa jest rozdrobnionym materiałem nieorganicznym (bezzapachowym, szarym)

Forma proszek

Kolor szary

Zapach bez zapachu

9.2. Ważne informacje dotyczące zdrowia, bezpieczeństwa środowiska

Wartość pH alkaliczne ok. 10 - 13 - (zmieszane z wodą)

Palność produkt niepalny

Gęstość zaprawy w stanie suchym ok. 1,6 g/cm³
Rozpuszczalność w wodzie mieszalny

Temperatura wrzenia, zapłonu, prężność pary, gęstość pary, szybkość parowania i lepkość – nie dotyczy

9.3. Inne informacje

Gotowy do użycia preparat jest gęstą pastą dla której nie jest możliwe określenie dokładnej wartości pH.

10. STABILNOŚĆ I REAKTYWNOŚĆ

10.1. Warunki, których należy unikać

Odpowiednio przechowywany produkt jest stabilny i może być składowany z większością innych materiałów budowlanych. Zmieszany z wodą stężeje tworząc stabilną strukturę, która w normalnych warunkach nie reaguje ze środowiskiem.

10.2. Czynniki, których należy unikać

Wilgotność podczas składowania może prowadzić do zbrylenia i obniżenia jakości produktu.

10.3. Niebezpieczne produkty rozpadu

Przy składowaniu i posługiwaniu się zgodnie z przepisami żadne nie są znane.

11. INFORMACJE TOKSYKOLOGICZNE

Informacje ogólne:	Produkt zmieszany z wodą wykazuje odczyn alkaliczny
Wdychanie:	Pył może podrażniać gardło i układ oddechowy i powodować kaszel.
Kontakt ze skórą:	Pyły produktu oraz produkt zmieszany z wodą podrażnia skórę, może wywoływać reakcję alergiczną
Kontakt z oczami:	Pyły produktu oraz produkt zmieszany z wodą podrażnia oczy
Po połknięciu:	Może wystąpić podrażnienie jamy ustnej, gardła i żołądka
Specyficzne zagrożenia:	Częste wdychanie pyłu przez dłuższy okres czasu zwiększa ryzyko rozwoju chorób płuc. Osoby które są chronicznie narażone na oddychanie powietrzem z zawartością pyłów cementu, mogą uskarżać się na podrażnienie błon śluzowych. Może wystąpić przewlekłe zapalenie nosa, gardła, krtani; astma oskrzelowa; pylica; rozedma płuc; zapalenie skóry wywołane drażniącym działaniem cementu.

12. INFORMACJE EKOLOGICZNE

12.1. Ekotoksyczność

Produkt nie wykazuje właściwości niebezpiecznych dla środowiska. Efekty ekotoksyczne są możliwe tylko w przypadku rozsypania większych ilości produktu, w szczególności po kontakcie z wodą może wystąpić podwyższenie wartości pH i w związku z tym w szczególnych okolicznościach może być toksyczne dla organizmów wodnych.

12.2. Mobilność

nie jest mobilny

12.3. Trwałość i zdolność do rozkładu

Nie dotyczy. Produkt jest materiałem nieorganicznym, po związaniu nie wykazuje właściwości toksycznych, nie ulega biodegradacji

13. POSTĘPOWANIE Z ODPADAMI

Zgodnie z Ustawą z dn. 27.04.2001 r. O odpadach Dz. U. Nr 39 poz. 251 (tekst jednolity) z późn. zm. oraz Rozp. Ministra Środowiska z dn. 27 września 2001r. w sprawie katalogu odpadów Dz.U. Nr 112, poz. 1206.

Odpady usuwać zgodnie z obowiązującymi przepisami. Stałe odpady – stwardniały produkt można traktować jak gruz budowlany.

Zawartość opakowania wg:

Kod odpadu 10 13 - odpady z produkcji spoiw mineralnych (w tym cementu, wapna i tynku) oraz z wytworzonych z nich wyrobów
10 13 06 - cząstki i pyły

Sposób likwidacji D2 - Składowanie luzem na składowiskach otwartych w szczelnych pojemnikach.

Opakowanie

Kod odpadu **15 01 01** - opakowania z papieru i tektury

14. **INFORMACJE O TRANSPORCIE**

Wyrób nie podlega przepisom dotyczącym przewozu materiałów niebezpiecznych RID, ADR, IMDG. Produkt transportowany w oryginalnych opakowaniach nie stwarza zagrożenia podczas transportu.

15. **INFORMACJE DOTYCZĄCE PRZEPISÓW PRAWNYCH**

15.1. Produkt **KR 21** jest mieszaniną składników mineralnych: cementu, piasku kwarcowego maczki wapiennej, celulozy i metylocelulozy. Mieszaniny nie są objęte obowiązkiem rejestracji REACH.

Zarówno producent cementu portlandzkiego, jak i jego **dalszy użytkownik** (KRUSZGEO S A) są zwolnieni z obowiązku przedłożenia Europejskiej Agencji Chemikaliów dokumentów rejestracyjnych dla tych substancji.

Wprowadzanie do obrotu cementu jest regulowane ze względu na zawartość rozpuszczalnego chromu (VI) (REACH załącznik XVII pkt. 47), a jego główny składnik klinkier jest wyłączony z obowiązku rejestracji (Art 2.7 (b) i załącznik V.10 REACH).

Oznakowanie opakowania – etykieta zawiera następujące informacje, zwroty wskazujące rodzaj zagrożenia:

		Rodzaj zagrożenia	
		R 37/38	<i>Działa drażniąco na, drogi oddechowe i skórę</i>
		R 41	<i>Ryzyko poważnego uszkodzenia oczu</i>
		R 43	<i>Może powodować uczulenie w kontakcie ze skórą</i>
		Prawidłowe postępowanie	
		S 2	<i>Chronić przed dziećmi</i>
		S 22	<i>Nie wdychać pyłu</i>
		S 24/25	<i>Unikać zanieczyszczenia skóry i oczu</i>
		S 26	<i>Zanieczyszczone oczy przemyć natychmiast dużą ilością wody i zasięgnąć porady lekarza</i>
		S 36/37/39	<i>Nosić odpowiednią odzież ochronną, odpowiednie rękawice ochronne i okulary lub ochronę twarzy</i>
		S 46	<i>W razie połknięcia niezwłocznie zasięgnij porady lekarza - pokaż opakowanie lub etykietę</i>

Xi **produkt drażniący zawiera cement**

Użytkownik powinien być poinstruowany o odpowiedniej procedurze pracy z produktem, należy dobrze zapoznać się z zawartością tej karty.

15.2. pozostałe obowiązujące akty prawne:

1. Ustawa o substancjach chemicznych i ich mieszaninach (tekst jedn. Dz.U. z 2011r. Nr 63, poz. 322 z póź. zm.
2. Ustawa o substancjach chemicznych i preparatach chemicznych – Dz.U. Nr 152/2009r. poz. 1222 tekst jedn. z póź. zm.
3. Ustawa o odpadach z dnia 27 kwietnia 2001r. tekst jednolity Dz.U. z 2010 r. Nr 185, poz. 1243 z póź. zm.
4. Ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27.04.2001r. tekst jednolity Dz.U z 2008r. Nr 25, poz. 150 z póź. zm.
5. Rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń (REACH), Dz. Urz. Unii Europejskiej L 396 z dnia 30 grudnia 2006 roku z późn. zm.
6. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin, zmieniające i uchylające dyrektywy 67/548/EWG i 1999/45/WE oraz zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 z późn. zm.
7. Rozporządzenie Komisji (UE) nr 453/2010 z dnia 20 maja 2010 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH).

8. Rozp. Min. Zdr. w sprawie kryteriów i sposobu klasyfikacji substancji i preparatów chemicznych Dz.U z 2009r. Nr 43 poz. 353 z późn. zm.
9. Rozp. Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dn. 29 listopada 2002 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz.U. z 2002r. Nr 217 poz. 1833 z późn. zm.: Dz.U. z 2005r. nr 212 poz. 1769 i 2007r. nr 161 poz. 1142; z 2009r. Nr 105, poz.873; z 2010r. Nr 141, poz.950 z późn. zm.
10. Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dn. 05 marca 2009 r. w sprawie oznakowania opakowań substancji niebezpiecznych i preparatów niebezpiecznych oraz niektórych preparatów chemicznych (Dz.U. Nr 53 poz. 439)
11. Rozp. Ministra Zdrowia z dn. 20 kwietnia 2005 r. w sprawie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz.U. Nr 241, poz. 1772)
12. Rozp. Ministra Gospodarki z dn. 21.12.2005r. (Dz.U. Nr 259, poz. 2173) w sprawie zasadniczych wymagań dla środków ochrony indywidualnej
13. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (tekst jednolity Dz.U. z 2003 r. Nr 169, poz. 1650; z 2007 r. Nr 49, poz. 330; z 2008 r. Nr 108, poz. 690)
14. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 30 grudnia 2004 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy związanej z występowaniem w miejscu pracy czynników chemicznych (Dz.U. z 2005 r. Nr 11, poz. 86; z 2008 r. Nr 203, poz. 1275)

16. **INNE INFORMACJE**

Materiały źródłowe

1. Karty charakterystyki preparatu niebezpiecznego – cement powszechnego użytku Dyckerhoff Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością ul. Zakładowa 3, 26-052 Sitkówka
2. Karta charakterystyki mączki wapiennej ZPW TRZUSKAWICA S.A. Sitkówka-Nowiny – jest sklasyfikowana jako substancja niebezpieczna
3. Karta charakterystyki celulozy – nie sklasyfikowana jako substancja niebezpieczna
4. Wyniki pomiarów zapylenia na stanowisku pracy
5. Orzeczenie o jakości kruszywa mineralnego- piasku

Preparat zarejestrowany w Państwowym Zakładzie Higieny: - **Certyfikat nr: HK/B/0538/01/2010**

Niniejszą kartę opracowano w przekonaniu że informacje w niej zawarte pochodzą ze źródeł uważanych za dokładne i pewne. Nie gwarantujemy jednak dokładności, pewności ani kompletności tych materiałów.

Karta ta nie zwalnia użytkownika produktu z przestrzegania wszystkich norm prawnych, administracyjnych i przepisów odnośnie produktu, higieny i bezpieczeństwa pracy.

Niniejsza karta nie jest żadną podstawą zobowiązującą do jakiegokolwiek odpowiedzialności jakiegokolwiek rodzaju ze strony dostawcy wyrobu.

Przedsiębiorstwo nie będzie odpowiedzialne za jakiegokolwiek zejście śmiertelne, chorobę lub uszczerbek na zdrowiu, będący następstwem zastosowania lub niewłaściwego wykorzystania karty charakterystyki preparatu niebezpiecznego, którego ona dotyczy.

Niniejszą kartę charakterystyki opracowano dla ZPMS w Chmielowie w dniu: 10.01.2005 r.

Aktualizacja Rzeszów, dnia 10.01.2012r. (wersja 4)

Wystawiający Kartę Charakterystyki:

.....
aktualizacji dokonał

.....
zatwierdził